

***Plantago argentea* Chaix. subsp. *liburnica* V. Ravnik**

Nova nahajališča v Julijskih Alpah, prvo na Gorenjskem

New localities in the Julian Alps, the first in the Gorenjska region

9647/1 (UTM 33TUM83) Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, pod Kaninom, Planja (vzletišče jadralnih padalcev), kamnito travišče, 1050 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler & A. Trnkoczy, 18. 4. 2011 in 18. 7. 2011, herbarij LJS.

9647/3 (UTM 33TUM83) Slovenija: Primorska, Julijske Alpe, pod Kaninom, ob stezi iz Vogence proti Planji, gručnata trata in grmišče, 900–1000 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler & A. Trnkoczy, 18. 4. 2011 in I. Dakskobler, 18. 7. 2011, herbarij LJS, novo nahajališče v že znanem kvadrantu.

9749/1 (UTM 33TVM12): Slovenija: Gorenjska, Julijske Alpe, Bohinj, Ukanc, nekoliko ruderalizirano suho travišče, 530 m n. m. Leg. & det. I. Dakskobler & B. Zupan, 19. 5. 2011, herbarij LJS.

O južnoevropski montanski vrsti *Plantago argentea* in njeni ilirsko razširjeni podvrsti subsp. *liburnica* smo pisali v dveh člankih (DAKSKOBLER & ZAVRŠNIK 2009, DAKSKOBLER & al. 2009: 91–92) in opozorili na njeno doslej spregledano pojavljanje v slovenskem delu Julijskih Alp. Arealno karto (DAKSKOBLER & al., *ibid.*) dopolnjujemo še z nekaj novimi nahajališči v alpskem fitogeografskem območju. Objavljamo prvo nahajališče v gorenjskem delu Julijskih Alp, v Bohinju, na nekoliko ruderaliziranem travniku v Ukancu. Temu travniku smo, prav zaradi nenavadnega pojavljanja nekaterih pri nas bolj ali manj submediteransko razširjenih vrst (*Scorzonera villosa*, *Plantago holosteum*, *Dianthus sanguineus*, *Centaurea rupestris*, *Koeleria macrantha*, *Campanula rapunculus*), posvetili poseben članek (DAKSKOBLER & al. 2010). Spomladi leta 2011 smo na tem travniku oziroma v njegovi neposredni okolici popisali še taksone *Plantago argentea* subsp. *liburnica*, *Festuca valesiaca* in *Trinia carniolica*.

V bovškem delu Julijskih Alp smo liburnijski trpotec doslej poznali le na obrečnih travnikih iz združbe *Gentianello pilosae-Brometum erecti* pri sotočju Lepenice in Soče pri vasi Soča ter ob Koritnici v bližini Kala-Koritnice. Spomladi 2011 smo ga popisali na prisojnih pobočjih Kaninskega pogorja nad Bovcem, na strmih kamnitih traviščih in v vrzelastih grmiščih pod Planjo, v višinskem pasu med 900 in 1050 m n. m. To so vsaj v slovenskem delu Julijskih Alp doslej njegova najvišja znana nahajališča (tudi v italijanskem delu tega gorovja so nahajališča v glavnem v prigorju – POLDINI 2002: 367, GOBBO & POLDINI 2005: 193), čeprav v splošnem drugod v južnih in jugozahodnih Alpah takson *Plantago argentea* s. lat. uspeva tudi še v subalpskem pasu (AESCHIMANN & al. 2004: 176). Prilagamo popis kamnitega travišča v Planji, ki je nastalo na drugotnem rastišču, v pasu toploljubnega bukovega in (na najbolj skrajnih rastiščih) črnogabrovega gozda, ki ga uvrščamo v dve asociaciji *Ostryo-Fagetum* in *Fraxino orni-Ostryetum*. V njem imajo poleg prevladujočih vrst razreda *Festuco-Brometea* precejšno zastiranje tudi nekatere značilnice subalpskih travišč (*Sesleria caerulea* subsp. *calcaria*, *Festuca calva*, *Acinus alpinus*, *Betonica alopecuroides*). Od bolj submediteransko razširjenih vrst se pod Planjo, toda nekoliko nižje, malo pod 1000 m n. m. in že v kvadrantu 9647/3, pojavljata tudi *Melica ciliata* in *Satureja montana* subsp. *variegata*.

Literatura

- AESCHIMANN, D., K. LAUBER, D. M. MOSER & J.-P. THEURILLAT, 2004: Flora alpina. Bd. 2: *Gentianaceae–Orchidaceae*. Haupt Verlag, Bern, Stuttgart, Wien. 1188 pp.
- DAKSKOBLER, I. & K. ZAVRŠNIK, 2009: Fitocenološka in floristična analiza obrečnih travnikov pri vasi Soča (Julijske Alpe) in predlogi za njihovo varovanje. Annales Ser. hist. nat. (Koper) 19 (1): 63–82.
- DAKSKOBLER, I., B. ANDERLE & B. VREŠ, 2009: Novosti v flori Julijskih Alp (severozahodna Slovenija). Folia biologica et geologica (Ljubljana) 50 (1): 73–119.
- DAKSKOBLER, I., P. STRGAR, B. ZUPAN & I. VEGER, 2010: Submediterranean meadows in the Alpine Bohinj Valley? Submediteranski travniki v alpskem Bohinju? Folia biologica et geologica (Ljubljana) 51 (4): 151–163.
- GOBBO, G. & L. POLDINI, 2005: La diversità floristica del parco delle Prealpi Giulie. Atlante corologico. Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Trieste. 364 pp.
- POLDINI, L. (s sodelovanjem G. Oriolo & M. Vidali), 2002: Nuovo Atlante corologico delle piante vascolari nel Friuli Venezia Giulia. Regione Autonoma Friuli Venezia Giulia, Azienda Parchi e Foreste Regionali & Università degli Studi di Trieste, Dipartimento di Biologia, Udine. 529 pp.

Tabela 1: Travišče z vrsto *Plantago argentea* subsp. *liburnica* – Planja pod Kaninom

Table 1: Grassland with *Plantago argentea* subsp. *liburnica* – Planja under the Kanin mountains

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1
Nadmorska višina v m (Altitude in m)		1050
Lega (Aspect)		S
Nagib v stopinjah (Slope in degrees)		30
Matična podlaga (Parent material)		A
Tla (Soil)		R
Kamnitost v % (Stoniness in %)		10
Zastiranje zeliščne plasti v % (Cover of herb layer in %):		95
Število vrst (Number of species)		58
Velikost popisne ploskve (Relevé area)	m ²	20
Datum popisa (Date of taking relevé)		18. 7. 2011
Srednjeevropski kvadrant (Quadrant)		9647/1
<i>Scorzonero-Chrysopogonetalia</i>		
<i>Plantago argentea</i> subsp. <i>liburnica</i>	E1	+
<i>Sanguisorba muricata</i>	E1	+

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1
Festuco-Brometea		
<i>Bromopsis transsilvanica</i>	E1	4
<i>Carex humilis</i>	E1	3
<i>Helianthemum nummularium</i> subsp. <i>obscurum</i>	E1	2
<i>Asperula cynanchica</i>	E1	1
<i>Brachypodium rupestre</i>	E1	1
<i>Centaurea triumfettii</i>	E1	1
<i>Dianthus hyssopifolius</i>	E1	1
<i>Euphorbia cyparissias</i>	E1	1
<i>Galium purpureum</i>	E1	1
<i>Galium verum</i>	E1	1
<i>Koeleria pyramidata</i>	E1	1
<i>Veronica barrelieri</i>	E1	1
<i>Scabiosa triandra</i>	E1	1
<i>Stachys recta</i>	E1	1
<i>Teucrium chamaedrys</i>	E1	1
<i>Teucrium montanum</i>	E1	1
<i>Allium carinatum</i> subsp. <i>carinatum</i>	E1	+
<i>Allium carinatum</i> subsp. <i>pulchellum</i>	E1	+
<i>Anthyllis vulneraria</i>	E1	+
<i>Arabis hirsuta</i>	E1	+
<i>Genista tinctoria</i>	E1	+
<i>Helictotrichon praeustum</i>	E1	+
<i>Pimpinella saxifraga</i>	E1	+
<i>Plantago media</i>	E1	+
<i>Potentilla pusilla</i>	E1	+
<i>Prunella grandiflora</i>	E1	+
<i>Thymus pulegioides</i>	E1	+
<i>Sedum sexangulare</i>	E1	+
<i>Ajuga genevensis</i>	E1	r
<i>Galium lucidum</i>	E1	r
Elvno-Seslerietea		
<i>Festuca calva</i>	E1	2
<i>Sesleria caerulea</i> subsp. <i>calcaria</i>	E1	2
<i>Acinos alpinus</i>	E1	1
<i>Betonica alopecuroides</i>	E1	1
<i>Globularia cordifolia</i>	E1	+
Molinio-Arrhenatheretea		
<i>Lotus corniculatus</i>	E1	1

Zaporedna številka popisa (Number of relevé)		1
<i>Trifolium pratense</i>	E1	+
Trifolio-Geranietea		
<i>Anthericum ramosum</i>	E1	2
<i>Vincetoxicum hirundinaria</i>	E1	2
<i>Geranium sanguineum</i>	E1	1
<i>Libanotis daucifolia</i>	E1	1
<i>Thalictrum minus</i>	E1	+
<i>Trifolium rubens</i>	E1	+
<i>Verbascum lychnitis</i>	E1	+
<i>Inula hirta</i>	E1	+
<i>Hypericum perforatum</i>	E1	+
Erico-Pinetea		
<i>Calamagrostis varia</i>	E1	+
<i>Genista radiata</i>	E1	+
<i>Rhamnus saxatilis</i>	E1	+
<i>Juniperus communis</i>	E1	+
<i>Peucedanum austriacum</i> subsp. <i>rablense</i>	E1	r
Qurcetalia pubescentis		
<i>Peucedanum schottii</i>	E1	+
<i>Primula veris</i> subsp. <i>columnae</i>	E1	+
Thlaspietea rotundifolii		
<i>Gypsophila repens</i>	E1	+
Asplenietea trichomanis		
<i>Dianthus sylvestris</i>	E1	+
<i>Veronica fruticulosa</i>	E1	+